DP6 ontwierp meer in Fryslân: het gebouw voor de sector Zorg & Welzijn van ROC Friese Poort in Drachten en het Poppodium Harmoniekwartier in Leeuwarden (beide in aanbouw). In de selectie voor de Watercampus in Leeuwarden haalde het ontwerp van DP6 een derde plaats.

Halfopen, halfdicht

Gebouw

Een huisje tussen de bomen met fantastische landerijen eromheen. Perfecte plek, maar het stond zo dat je van dat uitzicht niets zag. En dus kwam er nieuwbouw. Door **Ria Kraa.**

Lekker in de ruimte wonen, dat lukt in Fryslân beter dan in Rotterdam. Zeker op zo'n mooi kaveltje bij Makkinga, tussen de bomen en met uitzicht op de velden. Het huisje dat er stond leek zich alleen niet bewust te zijn van die mooie buitenruimte. ,,De voordeur zat op een gekke plek, aan de achterkant, en er was eigenlijk maar één klein raam naar dat hele mooie uitzicht. Zonde", zegt architect Richelle de Jong van het Delftse bureau DP6.

Natuurlijk vroeg de opdrachtgever om een woning die zo gebouwd zou worden dat je wél maximaal kunt genieten van de omgeving. De Jong ontwierp een strakke doos met een gevel van hout en glas. En al was dat bepaald niet wat het bestemmingsplan vroeg. Dat vereiste, zoals gebruikelijk voor het buitengebied, nieuwbouw die aansluit bij wat er traditioneel in de omgeving staat, zoals puntdaken en dakpannen. Dat was dus even spannend. Maar de welstandscommissie had tegen deze grondige afwijking van de regels geen bezwaar omdat dit ontwerp zich optimaal voegt in zijn omgeving.

De Jong ontwierp een opvallende woning maar gaf de houten bekleding ervan deels een natuurlijke houtkleur en deels een heel donkere tint mee. Zo past het mooi tussen de bomen. ,,Je kunt de muren natuurlijk ook stucen maar dan was het een modern, clean doosje geweest." Nu lijkt het eerder naaste familie van de bomen eromheen.

Door het hout voegt de woning zich naar de bomen eromheen

Er was een heel klein beetje pech. Sonderingen van de aannemer wezen uit dat nét op die plek een riviertje had gelopen. ,,Dus we zaten op een kuil." Er moest geheid worden voor een stevig fundament onder de betonnen vloerplaat. Maar verder ging de bouw voorspoedig. Een dak van beton, wanden van kalkzandsteen.

Contrast

De zuid- en westkant bestaan voor een groot deel uit glas, zodat je als het ware ín de omgeving zit.

De gesloten noord- en oostzijden vormen daarmee een mooi contrast. Aan de oostkant zit wel wát glas – in en naast de voordeur en nog een raam bij de slaapkamer – maar dat is gematteerd, zodat de privacy van de bewoner maximaal is. En de noordgevel is helemáál dicht. De enige opening is een poort tussen woning en garage. ,,Die poort geeft toch wat luchtigheid aan het blok. En het ziet er heel mooi uit als je erdoorheen kijkt: dan is het uitzicht ingekaderd als een schilderij."

Toch is het binnen ook aan de kant van die twee dichte gevels niet donker; twee daklichten voorkomen dat. Voor de voorbijganger oogt het huis als een dichte zwarte doos. De donkere kleur is afkomstig van de gepigmenteerde olie die op het hout is gestreken.

Als een schilderijlijst omhult het donkere hout het glas met de naturelkleurige kozijnen.

Een poort tussen woning en garage voorkomt een massieve indruk.

Onopvallend schuilt de woning tussen een bomen. *Foto's: Michel Kievits*

Aan de open zijden zijn alleen de brede horizontale randen aan boven- en onderzijde in diezelfde donkere olie gezet, en zo vormen ze als het ware een brede lijst om de woning; het hout ertussenin heeft een neutrale olielaag en oogt naturel.

Om het huis loopt een vlonder, een centimeter of twintig boven het maaiveld. ,,We vonden het mooi om de woning als het ware iets op te tillen, zodat het lijkt alsof ze los komt van de grond." Dat effect wordt nog versterkt door een strakke witte grindlaag om het huis, dat er overigens puur om praktische reden is gelegd: het voorkomt dat neervallend regenwater opspat tegen de gevel.

Luchtdicht

Het glas is driedubbel dik, de voegen zijn allemaal gedicht, de wanden zijn heel dik geïsoleerd: ,,Het thermoskaneffect", zegt De Jong: ,,De hele boel is luchtdicht, dus er is nauwelijks warmteverlies. De dakramen kúnnen open, maar dat is eigenlijk niet de bedoeling. De woning is mechanisch geventileerd. We hebben nog geprobeerd om een gasaansluiting te voorkomen, zodat het energieverbruik helemáál minimaal zou zijn, maar dan zou je een warmtebron in de bodem moeten maken en dat is te kostbaar voor een bescheiden woning als dit."

Helemáál achteroverleunen kan niet; af en toe moeten de handen uit de mouwen

Wel komen er nog zonnepanelen op het dak van de woning, die sinds december in gebruik is. En ook zonder die panelen komt een groot deel van de warmte van de zon: het dak steekt een eind uit over de glazen wanden: net ver genoeg om de hoge zomerzon buiten het huis te houden. Maar de lager staande winterzon kan er prachtig onderdoor schijnen tot ver in de woning, en zorgt in de koude seizoenen dus voor natuurlijke opwarming.

Een woning met de luxe van licht, eenvoud, en overzichtelijkheid. Maar helemaal achteroverleunen kan niet; af en toe moeten de handen uit de mouwen. De gevel is nu eenmaal geen vergrijzend hardhout maar lariks. Dat moet af en toe opnieuw in de olie gezet. Dat hoort erbij, zegt De Jong. ,,Maar dat kan ook makkelijk. Olie bladdert niet maar vervaagt hooguit. Dus heel licht opschuren is genoeg."